

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2024

24/2024

(Suomen säädöskokoelman n:o 196/2024)

Valtioneuvoston asetus

Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdystä sopimuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdystä sopimuksesta annetun lain (124/2024) 14 ja 15 §:n nojalla:

1 §

Lontoossa 19 päivänä kesäkuuta 1951 Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehty sopimus tulee voimaan 27 päivänä huhtikuuta 2024 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt sopimuksen 19 päivänä maaliskuuta 2024 ja tasavallan presidentti 22 päivänä maaliskuuta 2024. Suomen liittymiskirja on talletettu Yhdysvaltojen hallituksen huostaan 28 päivänä maaliskuuta 2024.

2 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §

Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdystä sopimuksesta annettu laki (124/2024) tulee voimaan 27 päivänä huhtikuuta 2024.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 27 päivänä huhtikuuta 2024.

Helsingissä 25.4.2024

Ulkoministeri Elina Valtonen

Lainsäädäntöneuvos Annika Naskila

24/2024

Sopimusteksti

**SOPIMUS POHJOIS-ATLANTIN
SOPIMUKSEN SOPIMUSPUOLTEN
VÄLILLÄ NIIDEN JOUKKOJEN
ASEMASTA**

**AGREEMENT BETWEEN THE PARTIES
TO THE NORTH ATLANTIC TREATY
REGARDING THE STATUS OF THEIR
FORCES**

Lontoossa, 19 päivänä kesäkuuta 1951

London, 19 June, 1951

Washingtonissa 4 päivänä huhtikuuta 1949 allekirjoitetun Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolet, jotka

The parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4 April, 1949,

katsovat, että sopimuspuolen joukkoja voidaan sopimuksesta lähettää palvelemaan toisen sopimuspuolen alueella;

Considering that the forces of one Party may be sent, by arrangement, to serve in the territory of another Party;

pitävät mielessä, että päätös lähettää niitä ja lähettämistä koskevat ehdot, siltä osin kuin ehtoja ei aseteta tässä sopimuksessa, edellyttävät jatkossakin kyseisten sopimuspuolten välistä erillistä sopimusta; ja

Bearing in mind that the decision to send them and the conditions under which they will be sent, in so far as such conditions are not laid down by the present Agreement, will continue to be the subject of separate arrangements between the Parties concerned;

haluavat kuitenkin määrittellä näiden joukkojen aseman silloin, kun ne ovat toisen sopimuspuolen alueella;

Desiring, however, to define the status of such forces while in the territory of another Party;

ovat sopineet seuraavasta:

Have agreed as follows:

I artikla

Article I

1. Tässä sopimuksessa ilmaisu
a. "joukot" tarkoittaa jonkin sopimuspuolen maa-, meri- tai ilmavoimiin kuuluvaa henkilöstöä, kun se on Pohjois-Atlantin sopimuksen alueella sijaitsevalla jonkin toisen sopimuspuolen alueella virallisten tehtävien yhteydessä, edellyttäen, että kyseiset kaksi sopimuspuolta voivat sopia, että tiettyjen henkilöiden, yksiköiden tai muodostelmien ei katsota muodostavan 'joukkoja' tai kuuluvan 'joukkoihin' tämän sopimuksen tarkoittamassa mielessä,

1. In this Agreement the expression
a. 'force' means the personnel belonging to the land, sea or air armed services of one Contracting Party when in the territory of another Contracting Party in the North Atlantic Treaty area in connexion with their official duties, provided that the two Contracting Parties concerned may agree that certain individuals, units or formations shall not be regarded as constituting or included in a 'force' for the purpose of the present Agreement;

b. "siviilihenkilöstö" tarkoittaa sellaista sopimuspuolen joukkojen mukana seuraavaa siviilihenkilöstöä, joka on tämän sopimuspuolen asevoimien palveluksessa ja jossa ei ole kansalaisuudettomia henkilöitä

b. 'civilian component' means the civilian personnel accompanying a force of a Contracting Party who are in the employ of an armed service of that Contracting Party, and who are not stateless persons, nor

eikä sellaisen valtion kansalaisia, joka ei ole Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuoli, eikä sen valtion kansalaisia, jossa joukot sijaitsevat, tai henkilöitä, joilla on siellä vakinainen asuinpaikka,

c. "huollettava" tarkoittaa joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen puolisoa tai tällaisen jäsenen lasta, joka saa jäseneltä elatuksensa,

d. "lähettäjävaltio" tarkoittaa sopimuspuolta, jolle joukot kuuluvat,

e. "vastaanottajavaltio" tarkoittaa sopimuspuolta, jonka alueelle joukot tai siviilihenkilöstö on sijoitettu, joko koska niillä on sijoituspaikka siellä tai koska ne ovat alueella läpikulkumatalla,

f. "lähettäjävaltion sotilasviranomaiset" tarkoittaa niitä lähettäjävaltion viranomaisia, jotka ovat kyseisen valtion lain mukaan toimivaltaisia panemaan täytäntöön sen asevoimia koskevan oikeuden säännökset kyseisen valtion joukkoihin ja siviilihenkilöstöön kuuluviin jäseniin nähden,

g. "Pohjois-Atlantin neuvosto" tarkoittaa Pohjois-Atlantin sopimuksen 9 artiklan nojalla perustettua neuvostoa tai mitä tahansa sen aputoimielintä, jolla on valta toimia sen puolesta.

2. Tätä sopimusta sovelletaan sopimuspuolten hallinnollisten alueiden viranomaisiin alueilla, joihin tätä sopimusta sovelletaan tai joihin se on ulotettu XX artiklan mukaisesti, samalla tavalla kuin sitä sovelletaan kyseisten sopimuspuolten keskusviranomaisiin. Hallinnollisten alueiden omaisuuden ei katsota kuitenkaan olevan sopimuspuolen omaisuutta VIII artiklan tarkoittamassa merkityksessä.

II artikla

Joukot, niiden siviilihenkilöstö ja niiden jäsenet sekä heidän huollettavansa ovat velvollisia kunnioittamaan vastaanottajavaltion lakia ja pidättymään

nationals of any State which is not a Party to the North Atlantic Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in, the State in which the force is located.

c. 'dependent' means the spouse of a member of a force or a civilian component, or a child of such member depending on him or her for support;

d. 'sending State' means the Contracting Party to which the force belongs;

e. 'receiving State' means the Contracting Party in the territory of which the force or civilian component is located, whether it be stationed there or passing in transit;

f. 'military authorities of the sending State' means those authorities of a sending State who are empowered by its law to enforce the military law of that State with respect to members of its forces or civilian components;

g. 'North Atlantic Council' means the Council established by Article 9 of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.

2. This Agreement shall apply to the authorities of political sub-divisions of the Contracting Parties, within their territories to which the Agreement applies or extends in accordance with Article XX, as it applies to the central authorities of those Contracting Parties, provided, however, that property owned by political sub-divisions shall not be considered to be property owned by a Contracting Party within the meaning of Article VIII.

Article II

It is the duty of a force and its civilian component and the members thereof as well as their dependents to respect the law of the receiving State, and to abstain from any

kaikista tämän sopimuksen hengen vastaisista toimista ja erityisesti kaikista poliittisesta toiminnasta vastaanottajavaltiossa. Myös lähettäjävaltiolla on velvollisuus ryhtyä tarpeellisiin toimiin tämän päämäärän saavuttamiseksi.

activity inconsistent with the spirit of the present Agreement, and, in particular, from any political activity in the receiving State. It is also the duty of the sending State to take necessary measures to that end.

Article III

III artikla

1. Tämän artiklan 2 kappaleessa esitettyjen ehtojen perusteella ja edellyttäen, että vastaanottajavaltion asettamia joukkojen tai niiden jäsenten saapumista ja lähtöä koskevia muodollisuuksia noudatetaan, passi- ja viisumisäännöksiä ja maahantulotarkastuksia ei sovelleta kyseisiin jäseniin näiden saapuessa vastaanottajavaltion alueelle tai lähtiessä sieltä. Heitä eivät myöskään koske vastaanottajavaltion antamat ulkomaalaisten rekisteröintiä ja valvontaa koskevat säännökset, eikä heillä katsota olevan oikeutta pysyväisluonteiseen oleskeluun tai kotipaikkaan vastaanottajavaltion alueella.

2. Joukkojen jäseniltä vaaditaan vain seuraavat asiakirjat. Asiakirjat tulee esittää pyydettyinä:

a. lähettäjävaltion antama valokuvallinen henkilöllisyystodistus, josta ilmenevät henkilön nimet, syntymäaika, sotilasarvo ja numero (jos sellainen on) sekä puolustushaara;

b. henkilökohtainen tai yhteinen lähettäjävaltion tai Pohjois-Atlantin liiton toimivaltaisen toimielimen antama matkamääräys, joka on laadittu lähettäjävaltion kielellä sekä englannin ja ranskan kielellä ja jossa vahvistetaan henkilön tai ryhmän asema joukkojen jäsenenä sekä annettu matkamääräys. Vastaanottajavaltio voi vaatia, että sen toimivaltainen edustaja varmentaa matkamääräyksen.

3. Siviilihenkilöstön jäsenten ja huollettavien asema käy ilmi heidän passeistaan.

1. On the conditions specified in paragraph 2 of this Article and subject to compliance with the formalities established by the receiving State relating to entry and departure of a force or the members thereof, such members shall be exempt from passport and visa regulations and immigration inspection on entering or leaving the territory of a receiving State. They shall also be exempt from the regulations of the receiving State on the registration and control of aliens, but shall not be considered as acquiring any right to permanent residence or domicile in the territories of the receiving State

2. The following documents only will be required in respect of members of a force. They must be presented on demand:

a. personal identity card issued by the sending State showing names, date of birth, rank and number (if any), service, and photograph;

b. individual or collective movement order, in the language of the sending State and in the English and French languages, issued by an appropriate agency of the sending State or of the North Atlantic Treaty Organization and certifying to the status of the individual or group as a member or members of a force and to the movement ordered. The receiving State may require a movement order to be countersigned by its appropriate representative.

3. Members of a civilian component and dependents shall be so described in their passports.

4. If a member of a force or a civilian component leaves the employ of the sending State and is not repatriated, the authorities of the sending State shall immediately inform

4. Jos joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen jää pois lähettäjävaltion palveluksesta eikä häntä palauteta lähtömaahansa, lähettäjävaltion viranomaisten tulee viipymättä ilmoittaa asiasta vastaanottajavaltion viranomaisille ja kertoa samalla muut tarpeelliset seikat. Lähettäjävaltion viranomaisten tulee samoin ilmoittaa vastaanottajavaltion viranomaisille jokaisesta jäsenestä, joka on ollut luvatta poissa virallisista tehtävistään yli kaksikymmentäyksi päivää.

5. Mikäli vastaanottajavaltio on pyytänyt joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen poistamista alueeltaan tai antanut karkotusmääräyksen, joka koskee joukkojen tai siviilihenkilöstön entistä jäsentä taikka jäsenen tai entisen jäsenen huollettavaa, lähettäjävaltion viranomaiset ovat vastuussa kyseisen henkilön vastaanottamisesta alueelleen tai tämän poistamisesta vastaanottajavaltiosta muulla tavalla. Tämä kappale koskee vain henkilöitä, jotka eivät ole vastaanottajavaltion kansalaisia ja jotka ovat tulleet vastaanottajavaltioon joukkojen jäsenenä tai siviilihenkilöstöön kuuluvana tai aikoen tulla niiden jäseneksi, sekä kyseisten henkilöiden huollettavia.

IV artikla

Vastaanottajavaltio joko

a. hyväksyy lähettäjävaltion tai sen hallinnollisen alueen joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenelle myöntämän ajokortin tai ajoluvan tai asevoimien ajoluvan ilman koetta tai maksua; tai

b. myöntää oman ajokorttinsa tai ajolupansa joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenelle, jolla on lähettäjävaltion tai sen hallinnollisen alueen myöntämä ajokortti tai ajolupa tai asevoimien ajolupa, edellyttäen, että koetta ei vaadita.

V artikla

1. Joukkojen jäsenet käyttävät tavallisesti sotilaspukua. Jollei toisin sovita lähettäjä- ja vastaanottajavaltioiden viranomaisten

the authorities of the receiving State, giving such particulars as may be required. The authorities of the sending State shall similarly inform the authorities of the receiving State of any member who has absented himself for more than twenty-one days.

5. If the receiving State has requested the removal from its territory of a member of a force or civilian component or has made an expulsion order against an ex-member of a force or of a civilian component or against a dependent of a member or ex-member, the authorities of the sending State shall be responsible for receiving the person concerned within their own territory or otherwise disposing of him outside the receiving State. This paragraph shall apply only to persons who are not nationals of the receiving State and have entered the receiving State as members of a force or civilian component or for the purpose of becoming such members, and to the dependents of such persons.

Article IV

The receiving State shall either

a. accept as valid, without a driving test or fee, the driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof to a member of a force or of a civilian component; or

b. issue its own driving permit or licence to any member of a force or civilian component who holds a driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof, provided that no driving test shall be required.

Article V

1. Members of a force shall normally wear uniform. Subject to any arrangement to the contrary between the authorities of the sending and receiving States, the wearing of civilian dress shall be on the same conditions as for members of the forces of the receiving State. Regularly constituted units or

kesken, siviiliasua käytetään samoin ehdoin, joita sovelletaan vastaanottajavaltion joukkojen jäseniin. Pysyviksi muodostetut joukkojen yksiköt tai muodostelmat käyttävät sotilaspukua ylittäessään valtionrajan.

2. Joukkojen tai siviilihenkilöstön virka-ajoneuvoissa on niiden rekisterinumeron lisäksi selvästi erottuva kansallisuustunnus.

VI artikla

Joukkojen jäsenet voivat pitää hallussaan ja kantaa aseita sillä ehdolla, että niillä on siihen määräystensä nojalla oikeus. Lähettäjävaltion viranomaiset suhtautuvat myönteisesti tätä asiaa koskeviin vastaanottajavaltion tekemiin pyyntöihin.

VII artikla

1. Tämän artiklan määräysten mukaisesti

a. lähettäjävaltion sotilasviranomaisilla on oikeus harjoittaa vastaanottajavaltiossa kaikkea lähettäjävaltion lain mukaista rikosoikeudellista ja kurinpidollista lainkäyttövaltaa kaikkiin henkilöihin, jotka ovat tämän lähettäjävaltion asevoimia koskevan oikeuden alaisia,

b. vastaanottajavaltion viranomaisilla on tuomiovalta joukkojen ja siviilihenkilöstön jäseniin ja näiden huollettaviin nähden koskien vastaanottajavaltion alueella tehtyjä ja sen lain nojalla rangaistavia rikoksia.

2.

a. Lähettäjävaltion sotilasviranomaisilla on yksinomainen tuomiovalta sellaisiin henkilöihin nähden, jotka ovat kyseisen valtion asevoimia koskevan oikeuden alaisia, sellaisten rikosten osalta, mukaan lukien sen turvallisuuteen liittyvät rikokset, jotka ovat rangaistavia lähettäjävaltion mutta eivät vastaanottajavaltion lain nojalla.

b. Vastaanottajavaltion viranomaisilla on yksinomainen tuomiovalta joukkojen ja siviilihenkilöstön jäseniin ja näiden

formations of a force shall be in uniform when crossing a frontier.

2. Service vehicles of a force or civilian component shall carry, in addition to their registration number, a distinctive nationality mark.

Article VI

Members of a force may possess and carry arms, on condition that they are authorized to do so by their orders. The authorities of the sending State shall give sympathetic consideration to requests from the receiving State concerning this matter.

Article VII

1. Subject to the provisions of this Article,

a. the military authorities of the sending State shall have the right to exercise within the receiving State all criminal and disciplinary jurisdiction conferred on them by the law of the sending State over all persons subject to the military law of that State;

b. the authorities of the receiving State shall have jurisdiction over the members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences committed within the territory of the receiving State and punishable by the law of that State.

2.

a. The military authorities of the sending State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over persons subject to the military law of that State with respect to offences, including offences relating to its security, punishable by the law of the sending State, but not by the law of the receiving State.

b. The authorities of the receiving State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences, including offences relating to the security of that State,

huollettaviin nähden koskien sellaisia rikoksia, mukaan lukien kyseisen valtion turvallisuuteen liittyvät rikokset, jotka ovat rangaistavia sen mutta eivät lähettäjävaltion lain nojalla.

c. Tässä kappaleessa ja tämän artiklan 3 kappaleessa valtion turvallisuuteen kohdistuvia rikoksia ovat:

- i) valtiopetos,
- ii) sabotaasi, vakoilu tai minkä tahansa tämän valtion salaisuuksiin tai sen kansalliseen puolustukseen liittyviin salaisuuksiin liittyvän lain rikkominen.

3. Jos valtioilla on rinnakkainen tuomiovalta, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a. Lähettäjävaltion sotilasviranomaisilla on ensisijainen oikeus harjoittaa tuomiovaltaa joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen nähden, kun kyseessä ovat

- i) rikokset ainoastaan kyseisen valtion omaisuutta tai turvallisuutta vastaan tai rikokset ainoastaan tämän valtion joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen tai huollettavan henkilöä tai omaisuutta vastaan,
- ii) rikokset, jotka johtuvat jostakin toimesta tai laiminlyönnistä virallisissa tehtävissä.

b. Kaikkien muiden rikosten osalta vastaanottajavaltion viranomaisilla on ensisijainen oikeus harjoittaa tuomiovaltaa.

c. Jos valtio, jolla on ensisijainen oikeus, päättää olla harjoittamatta tuomiovaltaansa, sen tulee ilmoittaa asiasta toisen valtion viranomaisille niin pian kuin mahdollista. Sen valtion viranomaisten, jolla on ensisijainen oikeus, tulee suhtautua myönteisesti toisen valtion viranomaisten pyyntöön luopua oikeudestaan tapauksissa, joissa tämä toinen valtio pitää tällaista luopumista erityisen merkittävänä.

4. Edellä olevat tämän artiklan määräykset eivät merkitse, että lähettäjävaltion sotilasviranomaisilla olisi mitään oikeutta harjoittaa tuomiovaltaa sellaisiin henkilöihin nähden, jotka ovat vastaanottajavaltion

punishable by its law but not by the law of the sending state.

c. For the purposes of this paragraph and of paragraph 3 of this Article a security offence against a State shall include:

- i) treason against the State;
- ii) sabotage, espionage or violation of any law relating to official secrets of that State, or secrets relating to the national defence of that State

3. In case where the right to exercise jurisdiction is concurrent the following rules shall apply:

a. The military authorities of the sending State shall have the primary right to exercise jurisdiction over a member of a force or of a civilian component in relation to

- i) offences solely against the property or security of that State, or offences solely against the person or property of another member of the force or civilian component of that State or of a dependent;
- ii) offences arising out of any act or omission done in the performance of official duty.

b. In the case of any other offence the authorities of the receiving State shall have the primary right to exercise jurisdiction.

c. If the State having the primary right decides not to exercise jurisdiction, it shall notify the authorities of the other State as soon as practicable. The authorities of the State having the primary right shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the other State for a waiver of its right in cases where that other state considers such waiver to be of particular importance.

4. The foregoing provisions of this Article shall not imply any right for the military authorities of the sending State to exercise jurisdiction over persons who are nationals of or ordinarily resident in the receiving State, unless they are members of the force of the sending State.

kansalaisia tai joilla on siellä vakainainen asuinpaikka, jolleivät he ole lähettäjävaltion joukkojen jäseniä.

5.
a. Vastaanottaja- ja lähettäjävaltion viranomaiset auttavat toisiaan joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenten tai näiden huollettavien pidättämisessä vastaanottajavaltion alueella ja heidän toimittamisessaan sille viranomaiselle, jonka on määrä harjoittaa tuomiovaltaa edellä olevien määräysten mukaisesti.

b. Vastaanottajavaltion viranomaiset ilmoittavat viipymättä lähettäjävaltion sotilasviranomaisille, jos joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen tai näiden huollettava on pidätetty.

c. Jos syytettävä joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen, jonka osalta vastaanottajavaltion on määrä harjoittaa tuomiovaltaansa, on lähettäjävaltion huostassa, pitää lähettäjävaltio häntä huostassaan, kunnes vastaanottajavaltio on asettanut hänet syyteeseen.

6.
a. Vastaanottaja- ja lähettäjävaltion viranomaiset auttavat toisiaan tarvittavien rikoksia koskevien tutkimusten suorittamisessa ja todistusaineiston keräämisessä ja hankinnassa, mukaan lukien rikokseen liittyvien esineiden takavarikoiminen ja soveltuvissa tapauksissa niiden luovuttaminen. Tällaisten esineiden luovuttaminen voi kuitenkin edellyttää niiden palauttamista luovuttaneen viranomaisen määräämän ajan kuluessa.

b. Sopimuspuolten viranomaiset ilmoittavat toisilleen kaikkien sellaisten tapausten käsittelystä, joissa niillä on rinnakkainen oikeus käyttää tuomiovaltaa.

7.
a. Lähettäjävaltion viranomaiset eivät saa panna täytäntöön kuolemanrangaistusta vastaanottajavaltiossa, jos vastaanottajavaltion lainsäädännössä ei

5.
a. The authorities of the receiving and sending states shall assist each other in the arrest of members of a force or civilian component or their dependents in the territory of the receiving State and in handing them over to the authority which is to exercise jurisdiction in accordance with the above provisions.

b. The authorities of the receiving State shall notify promptly the military authorities of the sending State of the arrest of any member of a force or civilian component or a dependent.

c. The custody of an accused member of a force or civilian component over whom the receiving state is to exercise jurisdiction shall, if he is in the hands of the sending State, remain with that State until he is charged by the receiving State.

6.
a. The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the carrying out of all necessary investigations into offences, and in the collection and production of evidence, including the seizure and, in proper cases, the handing over of objects connected with an offence. The handing over of such objects may, however, be made subject to their return within the time specified by the authority delivering them.

b. The authorities of the Contracting parties shall notify one another of the disposition of all cases in which there are concurrent rights to exercise jurisdiction.

7.
a. A death sentence shall not be carried out in the receiving State by the authorities of the sending State if the legislation of the receiving state does not provide for such punishment in a similar case.

b. The authorities of the receiving State shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the sending State for assistance in carrying out a sentence of

säädettä sellaista rangaistusta samanlaisessa tapauksessa.

b. Vastaanottajavaltion viranomaiset suhtautuvat myönteisesti lähettäjävaltion viranomaisten avunpyyntöön sellaisen vankeustuomion täytäntöönpanemiseksi, jonka lähettäjävaltion viranomaiset ovat antaneet vastaanottajavaltion alueella tämän artiklan määräysten mukaisesti.

8. Kun toisen sopimuspuolen viranomaiset ovat käsitelleet syytetyn asiaa tämän artiklan määräysten mukaisesti ja syytetty on vapautettu tai tuomittu ja suorittaa tuomiotaan tai on suorittanut sen tai on armahdettu, toisen sopimuspuolen viranomaiset eivät saa syyttää häntä uudelleen samasta rikoksesta samalla alueella. Kuitenkaan mikään tässä kappaleessa ei estä lähettäjävaltion sotilasviranomaisia syyttämästä joukkojensa jäsentä sellaisesta kurinpitosääntöjen rikkomisesta teolla tai laiminlyönnillä, joka muodostaa rikoksen, josta toisen sopimuspuolen viranomaiset häntä syyttivät.

9. Milloin joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsentä tai niiden huollettavaa syytetään vastaanottajavaltion tuomiovallan nojalla, hänellä on oikeus:

a. nopeaan oikeudenkäyntiin viipymättä,

b. saada ennen oikeudenkäyntiä tiedot häntä vastaan nostetusta yhdestä tai useammasta syytteestä,

c. kuulustella ja kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaan,

d. saada pakkokeinojen avulla hänen syyttömyytensä puolesta todistavia vastaanottajavaltion lainkäyttövallan alaisia todistajia,

e. saada valitsemansa oikeudellinen avustaja puolustamaan häntä tai saada maksuton tai osittain maksuton oikeudellinen avustaja

imprisonment pronounced by the authorities of the sending State under the provision of this Article within the territory of the receiving State.

8. Where an accused has been tried in accordance with the provisions of this Article by the authorities of one Contracting Party and has been acquitted, or has been convicted and is serving, or has served, his sentence or has been pardoned, he may not be tried again for the same offence within the same territory by the authorities of another Contracting Party. However, nothing in this paragraph shall prevent the military authorities of the sending State from trying a member of its force for any violation of rules of discipline arising from an act or omission which constituted an offence for which he was tried by the authorities of another Contracting Party.

9. Whenever a member of a force or civilian component of a dependent is prosecuted under the jurisdiction of a receiving State he shall be entitled:

a. to a prompt and speedy trial;

b. to be informed, in advance of trial, of the specific charge or charges made against him;

c. to be confronted with the witnesses against him;

d. to have compulsory process for obtaining witnesses in his favour, if they are within the jurisdiction of the receiving State;

e. to have legal representation of his own choice for his defence or to have free or assisted legal representation under the conditions prevailing for the time being in the receiving State;

f. if he considers it necessary, to have the services of a competent interpreter; and

g. to communicate with a representative of the Government of the sending State and

vastaanottajavaltiossa käsittelyhetkellä voimassa olevien säännösten mukaisesti,

f. käyttää pätevän tulkin palveluja, jos hän pitää sitä tarpeellisenä, sekä

g. olla yhteydessä lähettäjävaltion hallituksen edustajaan ja oikeus tällaisen edustajan läsnäoloon oikeudenkäynnissä, jos tuomioistuimen säännöt sen sallivat.

10.

a. Joukkojen pysyvillä sotilasyksiköillä tai muodostelmilla on oikeus pitää yllä turvallisuutta ja järjestystä leireillä, laitoksissa tai muissa paikoissa, jotka ovat heidän hallussaan vastaanottajavaltion kanssa tehdyn sopimuksen johdosta. Joukkojen sotilaspoliisi voi ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin taatakseen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen tällaisilla paikoilla.

b. Näiden paikkojen ulkopuolella tällainen sotilaspoliisi toimii vain sillä edellytyksellä, että vastaanottajavaltion viranomaisten kanssa on tehty asiaa koskevat järjestelyt, ja näiden viranomaisten kanssa yhteistyössä ja vain siinä määrin kuin se on tarpeen kurin ja järjestyksen ylläpitämiseksi joukkojen jäsenten keskuudessa.

11. Kaikki sopimuspuolet pyrkivät sellaiseen lainsäädäntöön, jonka ne katsovat tarpeelliseksi riittävän turvallisuuden ja suojan takaamiseksi alueellaan muiden sopimuspuolten rakennelmien, välineiden, omaisuuden, asiakirjojen ja virallisten tietojen osalta ja taatakseen sellaisten henkilöiden rankaisemisen, jotka rikkovat tässä tarkoituksessa annettuja lakeja.

VIII artikla

1. Jokainen sopimuspuoli luopuu esittämästä muille sopimuspuolille korvausvaatimuksia koskien sellaista omaisuutta, jonka se omistaa ja joka on sen maa-, meri- tai ilmavoimien käyttämää,
i) jos kyseisen vahingon aiheutti toisen sopimuspuolen asevoimien jäsen tai työntekijä suorittaessaan tehtäviään Pohjois-

when the rules of the court permit, to have such a representative present at his trial.

10.

a. Regularly constituted military units or formations of a force shall have the right to police any camps, establishment or other premises which they occupy as the result of an agreement with the receiving State. The military police of the force may take all appropriate measures to ensure the maintenance of order and security on such premises.

b. Outside these premises, such military police shall be employed only subject to arrangements with the authorities of the receiving State and in liaison with those authorities, and in so far as such employment is necessary to maintain discipline and order among the members of the force.

11. Each Contracting Party shall seek such legislation as it deems necessary to ensure the adequate security and protection within its territory of installations, equipment, property, records and official information of other Contracting Parties, and the punishment of persons who may contravene laws enacted for that purpose.

Article VIII

1. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for damage to any property owned by it and used by its land; sea or air armed services, if such damage:

i) was caused by a member or an employee of the armed services of the other Contracting Party in the execution of his duties in connection with the operation of the North Atlantic Treaty; or

ii) arose from the use of any vehicle, vessel or aircraft owned by the other Contracting Party and used by its armed services, provided either that the vehicle, vessel or aircraft causing the damage was being used in connection with the operation of the North

Atlantin sopimukseen liittyvän toiminnan yhteydessä, tai

ii) jos se aiheutui toisen sopimuspuolen omistamasta ja sen asevoimien käytössä olevasta ajoneuvosta, aluksesta tai ilma-aluksesta, edellyttäen joko, että vahingon aiheuttanutta ajoneuvoa, alusta tai ilma-alusta käytettiin Pohjois-Atlantin sopimukseen liittyvän toiminnan yhteydessä tai että vahinko aiheutui tällaiseen toimintaan käytetyille omaisuudelle.

Sopimuspuolen toiseen sopimuspuoleen kohdistamista meripelastusvaatimuksista luovutaan, edellyttäen, että pelastettu alus tai lasti oli sopimuspuolen omistama ja että asevoimat käyttivät sitä Pohjois-Atlantin sopimukseen liittyvän toiminnan yhteydessä.

2.

a. Tapauksessa, jossa vahinkoa aiheutui tai syntyi siten kuin 1 kappaleessa mainitaan muulle omaisuudelle, jonka sopimuspuoli omistaa ja joka sijaitsee sen alueella, muiden sopimuspuolten vastuusta päättää sekä vahingon määränarvioi tämän kappaleen b kohdan mukaisesti valittu ainoa välimies, elleivät asianomaiset sopimuspuolet toisin sovi. Välimies päättää myös samasta tapauksesta syntyvistä vastavaatimuksista.

b. Edellä a kohdassa tarkoitettu välimies valitaan asianomaisten sopimuspuolten välisellä sopimuksella sellaisten vastaanottajavaltion kansalaisten joukosta, jotka toimivat tai ovat toimineet korkeassa oikeuslaitoksen virassa. Mikäli sopimuspuolet eivät kykene kahden kuukauden kuluessa sopimaan välimiehestä, voi kumpi tahansa sopimuspuoli pyytää Pohjois-Atlantin neuvoston sijaisten puheenjohtajaa valitsemaan henkilön, jolla on edellä mainitut kelpoisuudet.

c. Välimiehen tekemät päätökset ovat lopullisia ja sopimuspuolia sitovia.

d. Välimiehen päättämät korvaussummat jaetaan tämän artiklan 5 kappaleen e kohdan i, ii ja iii alakohdan määräysten mukaisesti.

Atlantic Treaty, or that the damage was caused to property being so used.

Claims for maritime salvage by one Contracting Party against any other Contracting Party shall be waived, provided that the vessel or cargo salvaged was owned by a contracting Party and being used by its armed services in connection with the operation of the North Atlantic Treaty.

2.

a. In the case of damage caused or arising as stated in paragraph 1 to other property owned by a Contracting Party and located in its territory, the issue of the liability of any other Contracting Party shall be determined and the amount of damage shall be assessed, unless the Contracting Parties concerned agree otherwise, by a sole arbitrator selected in accordance with sub-paragraph b. of this paragraph. The arbitrator shall also decide any counter-claims arising out of the same incident.

b. The arbitrator referred to in sub-paragraph a. above shall be selected by agreement between the Contracting Parties concerned from amongst the nationals of the receiving State who hold or have held high judicial office. If the Contracting Parties concerned are unable, within two months, to agree upon the arbitrator, either may request the Chairman of the North Atlantic Council Deputies to select a person with the aforesaid qualifications.

c. Any decision taken by the arbitrator shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.

d. The amount of any compensation awarded by the arbitrator shall be distributed in accordance with the provisions of paragraph 5 e. (i), (ii) and (iii) of this Article.

e. The compensation of the arbitrator shall be fixed by agreement between the Contracting Parties concerned and shall, together with the necessary expenses incidental to

e. Asianomaiset sopimuspuolet maksavat saman suuruisina osuuksina välimiehen palkkion, joka määrätään asianomaisten sopimuspuolten välisellä sopimuksella, ja välttämättömät välimiehen tehtävien hoitamiseen liittyvät kulut.

f. Sopimuspuoli luopuu kuitenkin korvausvaatimuksestaan tapauksissa, joissa vahinko on alle
 Alankomaat: NLG 5 320
 Belgia: BEF 70 000
 Islanti: ISK 22 800
 Italia: ITL 850 000
 Kanada: CAD 1 460
 Luxemburg: LUF 70 000
 Norja: NOK 10 000
 Portugali: PTE 40 250
 Ranska: FRF 490 000
 Tanska: DKK 9 670
 Yhdistynyt kuningaskunta: GBP 500
 Yhdysvallat: USD 1 400.

Muut sopimuspuolet, joiden omaisuutta on vahingoitettu saman tapauksen yhteydessä, luopuvat myös korvausvaatimuksestaan yllä olevaan summaan asti. Mikäli näiden valuuttojen vaihtokursseissa esiintyy huomattavia eroja, sopimuspuolet sopivat näiden summien asianmukaisista tarkistuksista.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleessa ilmaisu "sopimuspuolen omistama" sisältää alusta tarkoitettaessa myös aluksen, jonka kyseinen sopimuksen sopimuspuoli on vuokrannut ilman miehistöä, pakko-ottanut ilman miehistöä tai ottanut sotasaaliiksi (paitsi silloin kun menettämisoron tai korvausvastuun kantaa joku muu kuin sopimuspuoli).

4. Sopimuspuolet luopuvat esittämästä toisille sopimuspuolille korvausvaatimuksia, jotka koskevat niiden asevoimien jäsenelle virallisissa tehtävissä aiheutunutta vammaa tai kuolemaa.

performance of his duties, be defrayed in equal proportions by them.

f. Nevertheless, each Contracting Party waives its claim in any such case where the damage is less than:

Belgium:	B. fr. 70,000
Canada:	\$ 1,460
Denmark:	Kr. 9,670
France:	F. fr. 490,000
Iceland:	Kr. 22,800
Italy:	Li. 850,000
Luxembourg:	L. fr. 70,000
Netherlands:	Fl. 5,320
Norway:	Kr. 10,000
Portugal:	Es. 40,250
United Kingdom:	£ 500
United States:	\$ 1,400.

Any other Contracting Party whose property has been damaged in the same incident shall also waive its claim up to the above amount. In the case of considerable variation in the rates of exchange between these currencies the Contracting Parties shall agree on the appropriate adjustments of these amounts.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of this Article the expression "owned by a Contracting Party" in the case of a vessel includes a vessel on bare boat charter to that Contracting Party or requisitioned by it on bare boat terms or seized by it in prize (except to the extent that the risk of loss or liability is borne by some person other than such Contracting Party).

4. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for injury or death suffered by any member of its armed services while such member was engaged in the performance of his official duties.

5. Claims (other than contractual claims and those to which paragraphs 6 or 7 of this Article apply) arising out of acts or omissions of members of a force or civilian component done in the performance of official duty, or out of any other act, omission or occurrence for which a force or civilian component is legally responsible, and causing damage in

5. Korvausvaatimukset (muut kuin sopimukseen liittyvät vaatimukset sekä ne vaatimukset, joihin sovelletaan tämän artiklan 6 ja 7 kappaleita), jotka johtuvat joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenten toimista tai laiminlyönneistä virallisissa tehtävissä tai muista toimista, laiminlyönneistä tai tapahtumista, joista joukot tai siviilihenkilöstö ovat oikeudellisesti vastuussa ja jotka vastaanottajavaltion alueella aiheuttavat vahinkoa kolmansille osapuolille, joista kukaan ei ole sopimuspuoli, käsittelee vastaanottajavaltio seuraavien määräysten mukaisesti:

a. Korvausvaatimukset pannaan vireille, käsitellään ja sovitaan tai ratkaistaan tuomioistuimessa niiden vastaanottajavaltion lakien ja asetusten mukaisesti, jotka koskevat sen omien asevoimien toiminnoista johtuvia korvausvaatimuksia.

b. Vastaanottajavaltio voi sopia kyseiset korvausvaatimukset, ja vastaanottajavaltio suorittaa sovitun tai tuomioistuimen määräämän korvaussumman omissa valuitassaan.

c. Kyseinen korvaussumma, joka suoritetaan joko sovintoratkaisun tai vastaanottajavaltion toimivaltaisen tuomioistuimen antaman tuomion mukaisesti, tai tällaisen tuomioistuimen lainvoimainen tuomio, jolla korvaus evätään, on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

d. Kaikista vastaanottajavaltion maksamista vaadituista korvauksista niihin liittyvine yksityiskohtaisine tietoineen sekä ehdotetusta korvauksen jaosta e kohdan i, ii ja iii alakohtien mukaisesti ilmoitetaan asianomaisille lähettäjävaltioille. Mikäli vastausta ei anneta kahden kuukauden kuluessa, katsotaan ehdotettu korvausten jako hyväksytyksi.

e. Vaatimusten täyttämistä tämän artiklan edeltävien kohtien ja 2 kappaleen mukaisesti aiheutuneet kustannukset jaetaan sopimuspuolten kesken seuraavasti:

the territory of the receiving State to third parties, other than any of the Contracting Parties, shall be dealt with by the receiving State in accordance with the following provisions:

a. Claims shall be filed, considered and settled or adjudicated in accordance with the laws and regulations of the receiving State with respect to claims arising from the activities of its own armed forces.

b. The receiving State may settle any such claims, and payment of the amount agreed upon or determined by adjudication shall be made by the receiving State in its currency.

c. Such payment, whether made pursuant to a settlement or to adjudication of the case by a competent tribunal of the receiving State, or the final adjudication by such a tribunal denying payment, shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.

d. Every claim paid by the receiving State shall be communicated to the sending States concerned together with full particulars and a proposed distribution in conformity with subparagraphs e. (i), (ii) and (iii) below. In default of a reply within two months, the proposed distribution shall be regarded as accepted.

e. The cost incurred in satisfying claims pursuant to the preceding sub-paragraphs and para. 2 of this Article shall be distributed between the Contracting Parties, as follows:

i) Where one sending State alone is responsible, the amount awarded or adjudged shall be distributed in the proportion of 25 per cent. chargeable to the receiving State and 75 per cent. chargeable to the sending State.

ii) Where more than one State is responsible for the damage, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among them: however, if the receiving State is not one of the States responsible, its contribution shall be half that of each of the sending States.

i) Kun yksi lähettäjävaltio on yksin vastuussa, määrätty tai tuomittu korvaussumma jaetaan siten, että vastaanottajavaltio maksaa 25 % ja lähettäjävaltio 75 %.

ii) Kun useampi kuin yksi valtio on vastuussa vahingosta, määrätty tai tuomittu korvaussumma jaetaan tasan niiden kesken; jos vastaanottajavaltio ei kuitenkaan ole yksi vastuussa olevista valtioista, sen osuus on puolet kunkin lähettäjävaltion osuudesta.

iii) Kun sopimuspuolten asevoimat aiheuttivat vahingon ja kun vahinkoa ei ole mahdollista lukea erityisesti yhden tai useamman asevoiman syyksi, määrätty tai tuomittu korvaussumma jaetaan tasan kyseisten sopimuspuolten kesken; jos vastaanottajavaltio ei ole yksi niistä valtioista, joidenka asevoimat aiheuttivat vahingon, sen osuus on puolet kunkin asianomaisen lähettäjävaltion osuudesta.

iv) Asianomaisille lähettäjävaltioille lähetetään puolivuositain lausunto korvaussummista, jotka vastaanottajavaltio on maksanut puolen vuoden aikana sellaisissa tapauksissa, joissa ehdotettu prosentteihin perustuva jako on hyväksytty, sekä pyyntö kulujen korvaamisesta. Kulut korvataan mahdollisimman pikaisesti vastaanottajavaltion valuutassa.

f. Mikäli tämän kappaleen b ja e kohdan määräysten soveltaminen aiheuttaisi sopimuspuolelle merkittäviä vaikeuksia, sopimuspuoli voi pyytää Pohjois-Atlantin neuvostoa järjestämään asian ratkaisemisen toisella tavalla.

g. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen ei saa kohdistaa mitään toimenpiteitä vastaanottajavaltiossa häntä vastaan annettujen tuomioiden täytäntöön panemiseksi asiassa, joka johtuu hänen virallisista tehtävistään.

h. Lukuun ottamatta niitä tapauksia, joissa tämän kappaleen e kohtaa sovelletaan tämän

iii) Where the damage was caused by the armed services of the Contracting Parties and it is not possible to attribute it specifically to one or more of those armed services, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among the Contracting Parties concerned: however, if the receiving State is not one of the States by whose armed services the damage was caused, its contribution shall be half that of each of the sending States concerned.

iv) Every half-year, a statement of the sums paid by the receiving State in the course of the half-yearly period in respect of every case regarding which the proposed distribution on a percentage basis has been accepted, shall be sent to the sending States concerned, together with a request for reimbursement. Such reimbursement shall be made within the shortest possible time, in the currency of the receiving State.

f. In cases where the application of the provisions of sub-paragraphs b. and e. of this paragraph would cause a Contracting Party serious hardship, it may request the North Atlantic Council to arrange a settlement of a different nature.

g. A member of a force or civilian component shall not be subject to any proceedings for the enforcement of any judgment given against him in the receiving State in a matter arising from the performance of his official duties.

h. Except in so far as sub-paragraph e. of this paragraph applies to claims covered by paragraph 2 of this Article, the provisions of this paragraph shall not apply to any claim arising out of or in connexion with the navigation or operation of a ship or the loading, carriage, or discharge of a cargo, other than claims for death or personal injury to which paragraph 4 of this Article does not apply.

6. Claims against members of a force or civilian component arising out of tortious acts or omissions in the receiving State not

artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuihin korvausvaatimuksiin, tämän kappaleen määräykset eivät koske korvausvaatimuksia, jotka johtuvat laivan ohjaamisesta tai toiminnasta tai rahdin lastauksesta, kuljetuksesta tai purkamisesta tai liittyvät sellaiseen. Tämä ei koske kuitenkaan kuolemantapauksesta tai henkilövahingosta johtuvia korvausvaatimuksia, joihin ei sovelleta tämän artiklan 4 kappaletta.

6. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenille esitetyt korvausvaatimukset, jotka aiheutuvat vahingon aiheuttaneista toimista tai laiminlyönneistä vastaanottajavaltiossa ja jotka eivät ole tapahtuneet virallisia tehtäviä suorittaessa, käsitellään seuraavalla tavalla:

a. Vastaanottajavaltion viranomaiset käsittelevät korvausvaatimuksen ja arvioivat sen esittäjälle maksettavan korvauksen kohtuullisella ja oikeudenmukaisella tavalla ottaen huomioon kaikki tapauksen asianhaarat, mukaan lukien vahingon kärsineen oma menettely, ja valmistavat asiasta raportin.

b. Raportti toimitetaan lähettäjävaltion viranomaisille, jotka sitten viipymättä päättävät, tarjoavatko ne harkinnanvaraista korvausta, ja jos tarjoavat, päättävät korvaussummasta.

c. Jos harkinnanvaraista korvausta tarjotaan ja korvausvaatimuksen esittäjä hyväksyy sen kokonaiskorvaukseksi, lähettäjävaltion viranomaiset suorittavat maksun ja ilmoittavat vastaanottajavaltiolle päätöksestään ja maksetusta korvaussummasta.

d. Mikään tässä kappaleessa ei vaikuta vastaanottajavaltion tuomioistuimen toimivaltaan käsitellä kannetta joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsentä vastaan, ellei maksua korvausvaatimuksen täyttämiseksi ole suoritettu.

7. Korvausvaatimukset, jotka johtuvat lähettäjävaltion asevoimien ajoneuvon luvattomasta käytöstä, käsitellään tämän artiklan 6 kappaleen mukaisesti, lukuun ottamatta tapauksia, joissa joukot tai

done in the performance of official duty shall be dealt with in the following manner:

a. The authorities of the receiving State shall consider the claim and assess compensation to the claimant in a fair and just manner, taking into account all the circumstances of the case, including the conduct of the injured person, and shall prepare a report on the matter.

b. The report shall be delivered to the authorities of the sending State, who shall then decide without delay whether they will offer an ex gratia payment, and if so, of what amount.

c. If an offer of ex gratia payment is made, and accepted by the claimant in full satisfaction of his claim, the authorities of the sending State shall make the payment themselves and inform the authorities of the receiving State of their decision and of the sum paid.

d. Nothing in this paragraph shall affect the jurisdiction of the courts of the receiving State to entertain an action against a member of a force or of a civilian component unless and until there has been payment in full satisfaction of the claim.

7. Claims arising out of the unauthorized use of any vehicle of the armed services of a sending State shall be dealt with in accordance with paragraph 6 of this Article, except in so far as the force or civilian component is legally responsible.

8. If a dispute arises as to whether a tortious act or omission of a member of a force or civilian component was done in the performance of official duty or as to whether the use of any vehicle of the armed services of a sending State was unauthorized, the question shall be submitted to an arbitrator appointed in accordance with paragraph 2 b. of this Article, whose decision on this point shall be final and conclusive.

siviilihenkilöstö ovat oikeudellisesti vastuussa.

8. Jos syntyy kiista siitä, oliko joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenen vahingon aiheuttanut toimi tai laiminlyönti tapahtunut virallisia tehtäviä suoritettaessa tai oliko lähettäjävaltion asevoimien ajoneuvon käyttö luvaton, kysymys jätetään tämän artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaisesti määrätylle välimiehelle, jonka tästä antama päätös on lopullinen ja sitova.

9. Lähettäjävaltio ei vaadi joukkojen eikä siviilihenkilöstön jäsenille vapautusta vastaanottajavaltion tuomioistuinten siviilioikeudellisesta tuomiovallasta, paitsi niiltä osin kuin tämän artiklan 5 kappaleen g kohdassa määrätään.

10. Lähettäjävaltion ja vastaanottajavaltion viranomaiset toimivat yhteistyössä hankittaessa todisteita kyseisiin sopimuspuoliin liittyvien korvausvaatimusten oikeudenmukaista oikeuskäsittelyä ja ratkaisemista varten.

IX artikla

1. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenet tai näiden huollettavat voivat ostaa paikallisesti tavaroita omaan käyttöönsä sekä tarvitsemaansa palveluita samojen ehtojen mukaisesti kuin vastaanottajavaltion kansalaiset.

2. Tavarat, joita hankitaan paikallisista lähteistä joukkojen tai siviilihenkilöstön ylläpitoa varten, ostetaan yleensä sellaisten viranomaisten kautta, jotka ostavat kyseisiä tavaroita vastaanottajavaltion asevoimille. Jotta välttyttäisiin sellaisilta ostoilta, joilla on haitallinen vaikutus vastaanottajavaltion talouteen, kyseisen valtion toimivaltaiset viranomaiset osoittavat tarvittaessa ne tuotteet, joiden ostamisen tulisi olla rajoitettua tai kiellettyä.

3. Jollei muuta johdu sopimuksista, jotka jo ovat voimassa tai jotka voidaan tehdä tämän

9. The sending State shall not claim immunity from the jurisdiction of the courts of the receiving State for members of a force or civilian component in respect of the civil jurisdiction of the courts of the receiving State except to the extent provided in paragraph 5 g. of this Article.

10. The authorities of the sending State and of the receiving State shall co-operate in the procurement of evidence for a fair hearing and disposal of claims in regard to which the Contracting Parties are concerned.

Article IX

1. Members of a force or of a civilian component and their dependents may purchase locally goods necessary for their own consumption, and such services as they need, under the same conditions as the nationals of the receiving State.

2. Goods which are required from local sources for the subsistence of a force or civilian component shall normally be purchased through the authorities which purchase such goods for the armed services of the receiving State. In order to avoid such purchases having any adverse effect on the economy of the receiving State, the competent authorities of that State shall indicate, when necessary, any articles the purchase of which should be restricted or forbidden.

3. Subject to agreements already in force or which may hereafter be made between the authorised representatives of the sending and receiving States, the authorities of the receiving State shall assume sole responsibility for making suitable arrangements to make available to a force or a civilian component the buildings and grounds which it requires, as well as facilities and services connected therewith. These agreements and arrangements shall be, as far as possible, in accordance with the regulations governing the accommodation and billeting of similar personnel of the receiving State. In the absence of a specific contract to the contrary, the laws of the

jälkeen lähettäjävaltion ja vastaanottajavaltion valtuuttamien edustajien kesken, vastaanottajavaltion viranomaiset ottavat täyden vastuun sopivista järjestelyistä, joilla annetaan joukoille tai siviilihenkilöstölle käyttöön niiden tarvitsemat rakennukset ja maa-alueet sekä niihin liittyvät laitteistot ja palvelut. Nämä sopimukset ja järjestelyt ovat mahdollisimman pitkälle niiden sääntöjen mukaisia, jotka sääntelevät vastaanottajavaltion vastaavan henkilökunnan majoitusta. Erityisen päinvastaisen sopimuksen puuttuessa rakennusten, maa-alueiden, laitteistojen ja palveluiden käytöstä ja haltuunotosta johtuvista oikeuksista ja velvollisuuksista määrätään vastaanottajavaltion lainsäädännön mukaisesti.

4. Joukkojen tai siviilihenkilöstön paikallisen siviilityövoiman tarpeet täytetään kuten vastaanottajavaltion vastaavat tarpeet ja vastaanottajavaltion viranomaisten avustuksella tapahtuvalla työnvälityksellä. Työehdot, erityisesti palkka, lisät sekä ehdot työntekijöiden suojelemiseksi, määräytyvät vastaanottajavaltion lainsäädännön mukaisesti. Sellaisten siviilityöntekijöiden, jotka ovat joukkojen tai siviilihenkilöstön palveluksessa, ei missään tarkoituksessa katsota olevan kyseisten joukkojen tai siviilihenkilöstön jäseniä.

5. Mikäli joukoilla tai siviilihenkilöstöllä on sijaintipaikassaan puutteellinen terveydenhuolto tai hammashoito, näiden jäsenet ja huollettavat voivat saada terveydenhuoltoa ja hammashoitoa, mukaan lukien sairaalahoito, samoilla ehdoilla kuin vastaanottajavaltion vastaava henkilökunta.

6. Vastaanottajavaltio suhtautuu suopeasti pyyntöihin, jotka koskevat matkustusetujen ja matkustusmaksujen alennusten myöntämistä joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenille. Matkustusetuihin ja maksunalennuksiin sovelletaan

receiving State shall determine the rights and obligations arising out of the occupation or use of the buildings, grounds, facilities or services.

4. Local civilian labour requirements of a force or civilian component shall be satisfied in the same way as the comparable requirements of the receiving State and with the assistance of the authorities of the receiving State through the employment exchanges. The conditions of employment and work, in particular wages, supplementary payments and conditions for the protection of workers, shall be those laid down by the legislation of the receiving State. Such civilian workers employed by a force or civilian component shall not be regarded for any purpose as being members of that force or civilian component.

5. When a force or a civilian component has at the place where it is stationed inadequate medical or dental facilities, its members and their dependents may receive medical and dental care, including hospitalization, under the same conditions as comparable personnel of the receiving State.

6. The receiving State shall give the most favourable consideration to requests for the grant to members of a force or of a civilian component of travelling facilities and concessions with regard to fares. These facilities and concessions will be the subject of special arrangements to be made between the Governments concerned.

7. Subject to any general or particular financial arrangements between the Contracting Parties, payment in local currency for goods, accommodation and services furnished under paragraphs, 2, 3, 4 and, if necessary, 5 and 6, of this Article shall be made promptly by the authorities of the force.

8. Neither a force, nor a civilian component, nor the members thereof, nor their dependents, shall by reason of this Article enjoy any exemption from taxes or duties relating to purchases and services chargeable

asianomaisten hallitusten välillä tehtäviä erityisjärjestelyjä.

under the fiscal regulations of the receiving State.

Article X

7. Jollei yleisistä tai erityisistä sopimuspuolten välisistä rahoitussopimuksista muuta johdu, joukkojen viranomaiset suorittavat viipymättä tämän artiklan 2, 3 ja 4 kappaleessa sekä tarvittaessa 5 ja 6 kappaleessa tarkoitetuista hyödykkeistä, majoituksesta ja palveluista johtuvat maksut paikallisessa valuutassa.

1. Where the legal incidence of any form of taxation in the receiving State depends upon residence or domicile, periods during which a member of a force or civilian component is in the territory of that State by reason solely of his being a member of such force or civilian component shall not be considered as periods of residence therein, or as creating a change of residence or domicile, for the purposes of such taxation. Members of a force or civilian component shall be exempt from taxation in the receiving State on the salary and emoluments paid to them as such members by the sending State or on any tangible movable property the presence of which in the receiving State is due solely to their temporary presence there.

8. Joukoille, siviilihenkilöstölle, niiden jäsenille tai näiden huollettaville ei tämän artiklan mukaan myönnetä vapautusta veroista tai tulleista, jotka vastaanottajavaltion vero- ja tullisäännösten mukaan on suoritettava tavaroiden ja palvelujen ostoista.

X artikla

1. Jos jokin vero määräytyy vastaanottajavaltiossa asumisen tai domisiilin mukaan, ajanjaksoja, joina joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen on tämän valtion alueella ainoastaan sen johdosta, että hän on näiden joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen, ei verotuksessa pidetä siellä asumisen ajanjaksoina, eikä niiden katsota aiheuttavan asuinpaikan tai domisiilin muutosta. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenet ovat verotuksesta vapautettuja vastaanottajavaltiossa lähettäjävaltion heille tällaisina jäseninä maksamien palkkojen ja palkanlisien osalta ja sellaisen aineellisen irtaimen omaisuuden osalta, jonka sijainti vastaanottajavaltiossa johtuu ainoastaan heidän tilapäisestä oleskelustaan siellä.

2. Nothing in this Article shall prevent taxation of a member of a force or civilian component with respect to any profitable enterprise, other than his employment as such member, in which he may engage in the receiving State, and, except as regards his salary and emoluments and the tangible movable property referred to in paragraph I, nothing in this Article shall prevent taxation to which, even if regarded as having his residence or domicile outside the territory of the receiving State, such a member is liable under the law of that State.

2. Tämä artikla ei estä joukkojen eikä siviilihenkilöstön jäsenen verottamista voittoa tuottavasta toiminnasta, jota hän saattaa harjoittaa vastaanottajavaltiossa ja joka ei perustu hänen palvelussuhteeseensa joukkojen jäsenenä. Tämä artikla ei myöskään, lukuun ottamatta tällaisen jäsenen palkkaa ja palkanlisiä sekä 1 kappaleessa mainittua aineellista irtainta

3. Nothing in this Article shall apply to 'duty' as defined in paragraph 12 of Article XI.

4. For the purposes of this Article the term 'member of a force' shall not include any person who is a national of the receiving State.

Article XI

1. Save as provided expressly to the contrary in this Agreement, members of a force and of a civilian component as well as their dependents shall be subject to the laws and regulations administered by the customs

omaisuutta, estä määräämästä veroa, jonka tämä jäsen on vastaanottajavaltion lainsäädännön mukaan velvollinen suorittamaan, vaikka hänellä katsottaisiinkin olevan asuinpaikka tai domisiili tämän valtion ulkopuolella.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta XI artiklan 12 kappaleessa määriteltyyn "tulliin".

4. Tässä artiklassa ilmaisu "joukkojen jäsen" ei käsitä henkilöä, joka on vastaanottajavaltion kansalainen.

XI artikla

1. Jollei tässä sopimuksessa ole nimenomaisesti toisin määrätty, joukkojen ja siviilihenkilöstön jäseniin sekä näiden huollettaviin sovelletaan vastaanottajavaltion tulliviranomaisten soveltamia lakeja ja asetuksia. Vastaanottajavaltion tulliviranomaisilla on erityisesti vastaanottajavaltion laeissa ja asetuksissa olevien yleisten ehtojen mukaisesti oikeus tutkia joukkojen ja siviilihenkilöstön jäsenet ja näiden huollettavat sekä tutkia heidän matkatavaransa ja ajoneuvonsa ja näiden lakien ja asetusten mukaisesti takavarikoida tavaroita.

2.
a. Joukoille tai siviilihenkilöstölle kuuluvien omalla konevoimalla kulkevien virkaajoneuvojen väliaikainen maahantuonti ja maasta uudelleen vienti sallitaan tullitta, kun esitetään tämän sopimuksen liitteenä olevan kaavan mukainen ajoneuvon väliaikaisen maahantuonnin lupa.

b. Joukoille tai siviilihenkilöstölle kuuluvien omalla konevoimalla kulkemattomien virkaajoneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa noudatetaan tämän artiklan 4 kappaleen ja niiden maasta uudelleen viennissä 8 kappaleen määräyksiä.

c. Joukkojen tai siviilihenkilöstön virkaajoneuvot vapautetaan verosta, joka suoritetaan ajoneuvojen käyttämisestä tieliikenteessä.

authorities of the receiving State. In particular the customs authorities of the receiving State shall have the right, under the general conditions laid down by the laws and regulations of the receiving State, to search members of a force or civilian component and their dependents and to examine their luggage and vehicles, and to seize articles pursuant to such laws and regulations.

2.
a. The temporary importation and the re-exportation of service vehicles of a force or civilian component under their own power shall be authorized free of duty on presentation of a triptyque in the form shown in the Appendix to this Agreement.

b. The temporary importation of such vehicles not under their own power shall be governed by paragraph 4 of this Article and the re-exportation thereof by paragraph 8.

c. Service vehicles of a force or civilian component shall be exempt from any tax payable in respect of the use of vehicles on the roads.

3. Official documents under official seal shall not be subject to customs inspection. Couriers, whatever their status, carrying these documents must be in possession of an individual movement order, issued in accordance with paragraph 2 b. of Article III. This movement order shall show the number of despatches carried and certify that they contain only official documents.

4. A force may import free of duty the equipment for the force and reasonable quantities of provisions, supplies and other goods for the exclusive use of the force and, in cases where such use is permitted by the receiving State, its civilian component and dependents. This duty-free importation shall be subject to the deposit, at the customs office for the place of entry, together with such customs documents as shall be agreed, of a certificate in a form agreed between the receiving State and the sending State signed by a person authorized by the sending State for that purpose. The designation of the

3. Virallisella sinetillä varustetut viralliset asiakirjat on vapautettu tullitarkastuksesta. Kuriireilla, riippumatta heidän asemastaan, jotka kuljettavat näitä asiakirjoja, täytyy olla III artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaisesti annettu henkilökohtainen matkamääräys. Tästä määräyksestä on käytävä ilmi kuljetettavien lähetysten lukumäärä, ja määräyksessä on todistettava, että lähetykset sisältävät vain virallisia asiakirjoja.

4. Joukot voivat tuoda tullittomasti maahan varusteita itselleen sekä kohtuulliset määrät elintarvikkeita sekä muita tarvikkeita ja tavaroita yksinomaan joukkojen käyttöön sekä tapauksissa, joissa vastaanottajavaltio sen sallii, siviilihenkilöstön ja näiden huollettavien yksinomaiseen käyttöön. Tämä tulliton maahantuonti edellyttää, että maahantulopaikan tulliviranomaisen huostaan talletetaan sovittavien tulliasiakirjojen ohella todistus, jonka kaavasta vastaanottajavaltio ja lähettäjävaltio ovat keskenään sopineet ja jonka lähettäjävaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama henkilö on allekirjoittanut. Todistuksia allekirjoittamaan valtuutetun henkilön määräämisasiakirja sekä allekirjoitusten ja käytettävien leimojen näytteet lähetetään vastaanottajavaltion tullihallinnolle.

5. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsen voi, kun hän saapuu ensimmäisen kerran aloittaakseen palveluksen vastaanottajavaltiossa tai kun hänen huollettavansa ensimmäisen kerran saapuu hänen luokseen, tuoda maahan henkilökohtaiset tavaransa ja huonekalunsa tullittomasti palveluksen ajaksi.

6. Joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenet voivat tuoda väliaikaisesti tullitta maahan omat yksityiset moottoriajoneuvonsa omaan tai huollettaviensa henkilökohtaiseen käyttöön. Tämä artikla ei velvoita myöntämään vapautusta verosta, joka on suoritettava yksityisten ajoneuvojen käytöstä tieliikenteessä.

person authorised to sign the certificates as well as specimens of the signatures and stamps to be used, shall be sent to the customs administration of the receiving State.

5. A member of a force or civilian component may, at the time of his first arrival to take up service in the receiving State or at the time of the first arrival of any dependent to join him, import his personal effects and furniture free of duty for the term of such service.

6. Members of a force or civilian component may import temporarily free of duty their private motor vehicles for the personal use of themselves and their dependents. There is no obligation under this Article to grant exemption from taxes payable in respect of the use of roads by private vehicles.

7. Imports made by the authorities of a force other than for the exclusive use of that force and its civilian component, and imports, other than those dealt with in paragraphs 5 and 6 of this Article, effected by members of a force or civilian component are not, by reason of this Article, entitled to any exemption from duty or other conditions.

8. Goods which have been imported duty-free under paragraphs 2 b., 4, 5 or 6 above:

a. may be re-exported freely, provided that, in the case of goods imported under paragraph 4, a certificate, issued in accordance with that paragraph, is presented to the customs office: the customs authorities, however, may verify that goods re-exported are as described in the certificate, if any, and have in fact been imported under the conditions of paragraphs 2 b., 4, 5 or 6 as the case may be;

b. shall not normally be disposed of in the receiving State by way of either sale or gift: however, in particular cases such disposal may be authorized on conditions imposed by the authorities concerned of the receiving State (for instance, on payment of duty and

7. Maahantuonti, joka tapahtuu joukkojen viranomaisen toimesta muuhun kuin näiden joukkojen tai sen siviilihenkilöstön yksinomaiseen käyttöön, sekä muu joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenten toimesta tapahtuva maahantuonti kuin se, jota tarkoitetaan tämän artiklan 5 ja 6 kappaleessa, eivät oikeuta tämän artiklan mukaan tullittomuuteen tai vapautukseen muista ehdoista.

8. Tavaroina, jotka on tuotu maahan tullittomasti 2 kappaleen b kohdan tai 4, 5 tai 6 kappaleen mukaan,

a. voidaan vapaasti uudelleen viedä maasta, edellyttäen, että 4 kappaleen mukaan maahantuoduista tavaroista esitetään tulliviranomaiselle mainitun kappaleen mukaan annettu todistus; tulliviranomaiset voivat kuitenkin tarkistaa, että maasta uudelleen vietävät tavarat ovat niitä, jotka todistuksessa mainitaan, jos on olemassa todistus, ja että ne on tosiasiallisesti tuotu maahan 2 kappaleen b kohdan tai 4, 5 tai 6 kappaleen ehtojen mukaisesti;

b. ei yleensä saa luovuttaa vastaanottajavaltiossa myymällä tai lahjoittamalla; erityisissä tapauksissa vastaanottajavaltion asianomaiset viranomaiset voivat kuitenkin sallia tällaisen luovutuksen asettamallaan ehdoilla (esimerkiksi ehdoin, että tulli ja vero maksetaan ja että noudatetaan kaupan ja valuutan valvontaa koskevia vaatimuksia).

9. Vastaanottajavaltiossa ostetut tavarat saadaan viedä maasta vain vastaanottajavaltiossa voimassa olevan sääntelyn mukaisesti.

10. Tulliviranomaiset myöntävät erityisjärjestelyjä valtionrajojen ylittämiseen pysyville yksiköille ja muodostelmille, edellyttäen, että asianomaisille tulliviranomaisille on ilmoitettu asiasta asianmukaisesti etukäteen.

11. Vastaanottajavaltio ryhtyy erityisjärjestelyihin, jotta polttoaine, öljy ja voiteluaineet voidaan toimittaa tulleitta ja veroitta joukkojen tai siviilihenkilöstön

tax and compliance with the requirements of the controls of trade and exchange).

9. Goods purchased in the receiving State shall be exported therefrom only in accordance with the regulations in force in the receiving State.

10. Special arrangements for crossing frontiers shall be granted by the customs authorities to regularly constituted units or formations, provided that the customs authorities concerned have been duly notified in advance.

11. Special arrangements shall be made by the receiving State so that fuel, oil and lubricants for use in service vehicles, aircraft and vessels of a force or civilian component, may be delivered free of all duties and taxes.

12. In paragraphs 1-10 of this Article: 'duty' means customs duties and all other duties and taxes payable on importation or exportation, as the case may be, except dues and taxes which are no more than charges for services rendered; 'importation' includes withdrawal from customs warehouses or continuous customs custody, provided that the goods concerned have not been grown, produced or manufactured in the receiving State.

13. The provisions of this Article shall apply to the goods concerned not only when they are imported into or exported from the receiving State but also when they are in transit through the territory of a Contracting Party, and for this purpose the expression 'receiving State' in this Article shall be regarded as including any Contracting Party through whose territory the goods are passing in transit.

Article XII

1. The customs or fiscal authorities of the receiving State may, as a condition of the grant of any customs or fiscal exemption or concession provided for in this Agreement,

virka-ajoneuvojen, ilma-alusten ja alusten käyttöön.

12. Tämän artiklan 1–10 kappaleessa: "tulli" tarkoittaa tilanteen mukaan tulleja ja muita tuonnista ja viennistä suoritettavia maksuja ja veroja, lukuun ottamatta maksuja ja veroja, jotka ovat vain maksuja suoritetuista palveluista; "maahantuonti" käsittää tavaroiden oton tullivarastosta tai jatkuvasta tullivalvonnasta, edellyttäen, että tavaroita ei ole viljelty, tuotettu eikä valmistettu vastaanottajavaltiossa.

13. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan tavaroihin ei vain silloin, kun ne tuodaan vastaanottajavaltioon tai viedään sieltä, vaan myös silloin, kun ne kuljetetaan sopimuspuolen alueen läpi, jolloin ilmaisun "vastaanottajavaltio" tässä artiklassa katsotaan käsittävän jokaisen sopimuspuolen, jonka alueen kautta tavara kuljetetaan.

XII artikla

1. Vastaanottajavaltion tulli- tai veroviranomaiset voivat asettaa ehdoksi tämän sopimuksen mukaisten tulli- tai verovapautusten tai -huojennusten myöntämiseksi sellaisten ehtojen noudattamisen, joita ne pitävät tarpeellisina väärinkäytön estämiseksi.

2. Nämä viranomaiset voivat evätä tämän sopimuksen mukaisen vapautuksen sellaisilta vastaanottajavaltioon tuotavilta tuotteilta, jotka on viljelty, tuotettu tai valmistettu tässä valtiossa ja jotka on sieltä viety maksamatta sellaisia veroja tai tulleja, jotka olisi ollut maksettava, jollei tavaroita olisi viety maasta, tai on viety sieltä, kun tällaiset tullit tai verot on palautettu.

Tullivarastosta otettuja tavaroita pidetään maahan tuotuina, jos niitä on pidetty maasta vietyinä sen perusteella, että ne on pantu varastoon.

XIII artikla

1. Tulleja ja veroja koskevan lainsäädännön rikkomisen estämiseksi vastaanottajavaltion

require such conditions to be observed as they may deem necessary to prevent abuse.

2. These authorities may refuse any exemption provided for by this Agreement in respect of the importation into the receiving State of articles grown, produced or manufactured in that State which have been exported therefrom without payment of, or upon repayment of, taxes or duties which would have been chargeable but for such exportation. Goods removed from a customs warehouse shall be deemed to be imported if they were regarded as having been exported by reason of being deposited in the warehouse.

Article XIII

1. In order to prevent offences against customs and fiscal laws regulations, the authorities of the receiving and of the sending States shall assist each other in the conduct of enquiries and the collection of evidence.

2. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure that articles liable to seizure by, or on behalf of, the customs or fiscal authorities of the receiving State are handed to those authorities.

3. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure the payment of duties, taxes and penalties payable by members of the force or civilian component or their dependents.

4. Service vehicles and articles belonging to a force or to its civilian component, and not to a member of such force or civilian component, seized by the authorities of the receiving State in connection with an offence against its customs or fiscal laws or regulations shall be handed over to the appropriate authorities of the force concerned.

Article XIV

ja lähettäjävaltion viranomaiset avustavat toisiaan selvitysten tekemisessä ja todisteiden keräämisessä.

2. Joukkojen viranomaiset antavat kaiken mahdollisen avun turvatakseen sen, että ne tavarat, jotka vastaanottajavaltion tulli- tai veroviranomaisten on takavarikoitava tai jotka niiden puolesta on takavarikoitava, luovutetaan näille viranomaisille.

3. Joukkojen viranomaiset antavat kaiken mahdollisen avun turvatakseen sen, että ne tullit, verot ja seuraamusmaksut maksetaan, jotka joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenten ja näiden huollettavien on maksettava.

4. Joukoille tai siviilihenkilöstölle, ei kuitenkaan joukkojen tai siviilihenkilöstön jäsenelle, kuuluvat virka-ajoneuvot ja tarvikkeet, jotka vastaanottajavaltion viranomaiset ovat takavarikoineet tämän valtion tulleja ja veroja koskevien lakien ja asetusten rikkomisen yhteydessä, luovutetaan kysymyksessä olevien joukkojen asianomaisille viranomaisille.

XIV artikla

1. Joukot, siviilihenkilöstö, näiden jäsenet sekä näiden huollettavat ovat lähettäjävaltion ulkomaanvaluuttaa koskevan sääntelyn alaisia ja myös vastaanottajavaltion sääntelyn alaisia.

2. Lähettäjä- ja vastaanottajavaltioiden ulkomaanvaluuttaa hoitavat viranomaiset voivat antaa erityismääräyksiä, joita sovelletaan joukkoihin tai siviilihenkilöstöön tai näiden jäseniin sekä näiden huollettaviin.

XV artikla

1. Jollei tämän artiklan 2 kappaleesta muuta johdu, tämä sopimus on voimassa, mikäli syntyy vihollisuuksia, joihin Pohjois-Atlantin sopimusta sovelletaan, lukuun ottamatta sitä, että VIII artiklan 2 ja 5 kappaleen korvausvaatimusten sopimista koskevat määräykset eivät koske sotavahinkoja ja että kyseisten sopimuspuolten tulee viipymättä tarkistaa

1. A force, a civilian component and the members thereof, as well as their dependents, shall remain subject to the foreign exchange regulations of the sending State and shall also be subject to the regulations of the receiving State.

2. The foreign exchange authorities of the sending and the receiving States may issue special regulations applicable to a force or civilian component or the members thereof as well as to their dependents.

Article XV

1. Subject to paragraph 2 of this Article, this Agreement shall remain in force in the event of hostilities to which the North Atlantic Treaty applies, except that the provisions for settling claims in paragraphs 2 and 5 of Article VIII shall not apply to war damage, and that the provisions of the Agreement, and, in particular of Articles III and VII, shall immediately be reviewed by the Contracting Parties concerned, who may agree to such modifications as they may consider desirable regarding the application of the Agreement between them.

2. In the event of such hostilities, each of the Contracting Parties shall have the right, by giving 60 days' notice to the other Contracting Parties, to suspend the application of any of the provisions of this Agreement so far as it is concerned. If this right is exercised, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to agreeing on suitable provisions to replace the provisions suspended.

Article XVI

All differences between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled by negotiation between them without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in this Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

sopimuksen määräykset ja erityisesti III ja VII artiklan määräykset ja ne voivat sopia sellaisista mukautuksista, joita ne pitävät suotavina sovellettaessa sopimusta niiden välillä.

2. Mikäli tällaisia vihollisuuksia syntyy, kaikilla sopimuspuolilla on oikeus, antamalla toisille sopimuspuolille 60 päivän ennakoilmoitus, keskeyttää minkä tahansa tämän sopimuksen määräyksen soveltaminen omalta osaltaan. Jos tätä oikeutta käytetään, sopimuspuolten on välittömästi neuvoteltava keskenään tavoitteena sopia asianmukaisista määräyksistä, jotka korvaavat ne määräykset, joiden soveltaminen on keskeytetty.

XVI artikla

Kaikki sopimuspuolten väliset erimielisyydet, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, sovitaan neuvottelemalla ilman ulkopuoliseen tuomiovaltaan turvautumista. Jollei tässä sopimuksessa ole nimenomaisesti toisin määrätty erimielisyydet, joita ei voida ratkaista välittömällä neuvotteluilla, alistetaan Pohjois-Atlantin neuvoston ratkaistavaksi.

XVII artikla

Jokainen sopimuspuoli voi milloin tahansa pyytää jonkin tämän sopimuksen artiklan muuttamista. Pyyntö osoitetaan Pohjois-Atlantin neuvostolle.

XVIII artikla

1. Tämä sopimus ratifioidaan, ja ratifioimiskirjat talletetaan mahdollisimman pian Amerikan yhdysvaltojen hallituksen huostaan. Tämä hallitus ilmoittaa kaikille allekirjoittajavaltioille talletuspäivämäärän.

2. Tämä sopimus tulee voimaan kyseisten valtioiden välillä kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun neljä allekirjoittajavaltiota on tallettanut ratifioimiskirjansa. Kaikkien muiden allekirjoittajavaltioiden osalta sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen

Article XVII

Any Contracting Party may at any time request the revision of any Article of this Agreement. The request shall be addressed to the North Atlantic Council.

Article XVIII

1. The present Agreement shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited as soon as possible with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory State of the date of deposit thereof.

2. Thirty days after four signatory States have deposited their instruments of ratification the present Agreement shall come into force between them. It shall come into force for each other signatory State thirty days after the deposit of its instrument of ratification.

3. After it has come into force, the present Agreement shall, subject to the approval of the North Atlantic Council and to such conditions as it may decide, be open to accession on behalf of any State which accedes to the North Atlantic Treaty. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory and acceding State of the date of deposit thereof. In respect of any State on behalf of which an instrument of accession is deposited, the present Agreement shall come into force thirty days after the date of the deposit of such instrument.

Article XIX

1. The present Agreement may be denounced by any Contracting Party after the expiration of a period of four years from the date on which the Agreement comes into force.

2. The denunciation of the Agreement by any Contracting Party shall be effected by a written notification addressed by that

päivän kuluttua siitä, kun kukin on tallettanut ratifioimiskirjansa.

3. Sen jälkeen, kun tämä sopimus on tullut voimaan, se on avoinna liittymistä varten jokaiselle valtiolle, joka liittyy Pohjois-Atlantin sopimukseen, jos Pohjois-Atlantin neuvosto hyväksyy liittymisen, ja sen päättämien ehtojen mukaisesti. Liittyminen tapahtuu tallettamalla liittymiskirja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen huostaan. Tämä hallitus ilmoittaa kullekin allekirjoittajalle ja liittyvälle valtiolle liittymiskirjojen talletuspäivämäärän. Jokaisen valtion osalta, jonka puolesta liittymiskirja talletetaan, tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua kyseisten asiakirjojen talletuspäivämäärästä.

XIX artikla

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen neljän vuoden kuluttua siitä päivästä, jona sopimus tulee voimaan.

2. Sopimuspuoli irtisanoo tämän sopimuksen osoittamalla kirjallisen ilmoituksen Amerikan yhdysvaltojen hallitukselle, joka ilmoittaa kaikille muille sopimuspuolille kaikista tällaisista ilmoituksista ja niiden vastaanottamispäivämäärästä.

3. Irtisanominen tulee voimaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun Amerikan yhdysvaltojen hallitus on vastaanottanut ilmoituksen. Tämän vuoden ajanjakson päätyttyä sopimus lakkaa olemasta voimassa sen irtisanovan sopimuspuolen osalta mutta on edelleen voimassa muiden sopimuspuolten osalta.

XX artikla

1. Jollei tämän artiklan 2 ja 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, tätä sopimusta sovelletaan vain sopimuspuolen emämaan alueella.

Contracting Party to the Government of the United States of America which shall notify all the other Contracting Parties of each such notification and the date of receipt thereof.

3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the notification by the Government of the United States of America. After the expiration of this period of one year, the Agreement shall cease to be in force as regards the Contracting Party which denounces it, but shall continue in force for the remaining Contracting Parties.

Article XX

1. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, the present Agreement shall apply only to the metropolitan territory of a Contracting Party.

2. Any State may, however, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by notification given to the Government of the United States of America that the present Agreement shall extend (subject, if the State making the declaration considers it to be necessary, to the conclusion of a special agreement between that State and each of the sending States concerned), to all or any of the territories for whose international relations it is responsible in the North Atlantic Treaty area. The present Agreement shall then extend to the territory or territories named therein thirty days after the receipt by the Government of the United States of America of the notification, or thirty days after the conclusion of the special agreements if required, or when it has come into force under Article XVIII, whichever is the later.

3. A State which has made a declaration under paragraph 2 of this Article extending the present Agreement to any territory for whose international relations it is responsible may denounce the Agreement separately in respect of that territory in accordance with the provisions of Article XIX.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present

2. Kukin valtio voi kuitenkin ratifioimis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan tai milloin tahansa sen jälkeen Amerikan yhdysvaltojen hallitukselle toimittamallaan selityksellä (edellyttäen, jos selityksen antava valtio katsoo sen tarpeelliseksi, että tämä valtio ja kukin lähettäjävaltio tekevät erityisen sopimuksen) laajentaa tämän sopimuksen soveltamisalaa kaikkiin tai joihinkin alueisiin, joiden kansainvälisistä suhteista se vastaa Pohjois-Atlantin sopimuksen alueella. Tällöin tämän sopimuksen soveltamisala laajenee siinä mainitulle alueelle tai mainituille alueille kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Amerikan yhdysvaltojen hallitus on vastaanottanut selityksen, tai kolmenkymmenen päivän kuluttua erityisen sopimuksen tekemisestä, jos sitä edellytetään, tai kun sopimus on tullut voimaan XVIII artiklan nojalla, siitä riippuen, mikä ajankohta on myöhäisin.

3. Valtio, joka on antanut tämän artiklan 2 kappaleen nojalla selityksen, jolla se laajentaa tätä sopimusta koskemaan jotakin aluetta, jonka kansainvälisistä suhteista se vastaa, voi irtisanoa sopimuksen erikseen tämän alueen osalta XIX artiklan määräysten mukaisesti.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen. Tehty Lontoossa 19 päivänä kesäkuuta 1951 englannin ja ranskan kielellä, kummankin tekstin ollessa yhtä todistusvoimainen, yhtenä alkuperäiskappaleena, joka talletetaan Amerikan yhdysvaltojen hallituksen arkistoihin. Amerikan yhdysvaltojen hallitus toimittaa siitä oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille allekirjoittajavaltioille ja siihen liittyville valtioille.

Agreement. Done in London this nineteenth day of June, 1951, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.